

**Startdocument Planm.e.r.
Bestemmingsplan Buitengebied
Hilvarenbeek**

16 mei 2012

**Startdocument Planm.e.r.
Bestemmingsplan Buitengebied
Hilvarenbeek**

Gemeente Hilvarenbeek

Verantwoording

Titel	Startdocument Planm.e.r. Bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek
Opdrachtgever	Gemeente Hilvarenbeek
Projectleider	N.A. Bronsgeest
Auteur(s)	B. Gerrits
Projectnummer	1207881
Aantal pagina's	34 (exclusief bijlagen)
Datum	16 mei 2012
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verzending. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven

Colofon

Tauw bv
BU Ruimtelijke Kwaliteit
Handelskade 11
Postbus 133
7400 AC Deventer
Telefoon +31 57 06 99 91 1
Fax +31 57 06 99 66 6

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Kenmerk R001-1207881BGE-iap-V02-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding.....	9
1.1 Doel van dit startdocument.....	9
1.2 Aanleiding voor planm.e.r.-plicht.....	9
1.3 Doelstelling van het op te stellen milieueffectrapport (PlanMER)	10
1.4 Aanleiding en achtergrond nieuw bestemmingsplan Buitengebied.....	10
2 Het voornemen: bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek	11
2.1 Het bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek.....	11
2.2 Doelen en uitgangspunten bestemmingsplan	18
2.3 Relevant beleid en wetgeving	19
2.3.1 Verordening ruimte provincie Noord-Brabant 2011	19
2.3.2 Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant (2010)	20
3 Alternatieven en referentiesituatie	23
3.1 Referentiesituatie	23
3.2 Scenario/alternatiefontwikkelingen.....	23
4 Het beoordelingskader	25
4.1 Reikwijdte van het planMER	25
4.2 Stikstof versus natuur.....	25
4.3 Detailniveau.....	27
4.4 Wijze van effectwaardering	28
4.5 Inhoudelijke vereisten MER.....	28
4.6 Opbouw Milieueffectrapport	29
4.7 Thema's die aan de orde komen.....	29
5 Verdere besluitvormingsprocedure.....	33
5.1 Algemeen	33
5.2 De M.e.r.-procedure	33
Bijlage(n)	
1. Procedure m.e.r.	
2. Beleid	

Kenmerk R001-1207881BGE-iap-V02-NL

1 Inleiding

1.1 Doel van dit startdocument

Dit startdocument over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Hilvarenbeek, vormt de eerste stap in deze planm.e.r.-procedure. Een overzicht van alle te doorlopen stappen vindt u in bijlage 1. Dit startdocument geeft naast inzicht in de reikwijdte en het detailniveau, ook aan welke onderzoeksopzet voor de m.e.r. gekozen is. De gemeente, zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag, vraagt diverse betrokken bestuursorganen en adviseurs om advies over het startdocument te geven. De Commissie voor de m.e.r. zal vervolgens het startdocument samen met haar eigen informatie betrekken bij haar definitieve toetsingsadvies over het milieueffectrapport. Dit advies wordt uitgebracht tijdens de periode van ter visie legging van het Ontwerpbestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek en het definitieve Milieueffectrapport.

1.2 Aanleiding voor planm.e.r.-plicht

Kaderstelling

Het plan voorziet onder meer in agrarische ontwikkelingsmogelijkheden, bijvoorbeeld in het agrarisch gebied voor niet-intensieve veehouderij en in het LOG voor intensieve veehouderij. Omdat op voorhand niet uit te sluiten is dat voor sommige van deze specifieke ontwikkelingen het doorlopen van Besluitm.e.r.(beoordelings)-procedure noodzakelijk is (het bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek fungeert in deze als kaderstellend plan) moet een planMER¹ gemaakt worden. Het gaat in dit geval om de oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee, varkens (besluitm.e.r. onderdeel C, categorie 14) en overige diersoorten² (besluitm.e.r., onderdeel D, categorie 14).

Passende beoordeling

Ten behoeve van het bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek zal een Passende beoordeling worden opgesteld omdat als gevolg van stikstofemissies vanuit het plangebied (veehouderijen) significant negatieve effecten op de omliggende Natura 2000-gebieden in Nederland en België niet op voorhand zijn uit te sluiten. Het gaat om mogelijke significante effecten op de Natura 2000-gebieden Kempenland-West, Kampina en Oisterwijkse Bossen en Vennen (gemeente Oisterwijk) en Regte Heide & Rielse Laag (gemeente Goirle), alsmede het in België gelegen Natura2000-gebied 'Arendonk, Merksplas, Oud-Turnhout, Ravels en Turnhout'³. Onderzocht moet worden of significant negatieve effecten op deze Natura2000-gebieden kunnen optreden en wat de precieze omvang is van deze effecten.

¹ PlanMER betreft het milieueffectrapport, en Planm.e.r. de milieueffectprocedure

² Pluimvee, mestvarkens, zeugen, gespeende biggen, pelsdieren, voedsters, vlees- en opfokkonijnen, melk-, kalf- of zoogkoeien, vrouwelijk jongvee, vleesrunderen, schapen, geiten, paarden, pony's en struisvogels

³ Andere Natura2000 gebieden liggen op ruimte afstand van de gemeente, effecten zijn derhalve niet te verwachten

De Passende beoordeling, die tevens integraal onderdeel zal gaan uitmaken het PlanMER, zal uitsluitend geven of daadwerkelijk sprake is van significant negatieve effecten als gevolg van de ontwikkelingsmogelijkheden die het nieuwe bestemmingsplan biedt. Ook vanwege het feit dat deze Passende beoordeling moet worden opgesteld is het doorlopen van de planm.e.r. verplicht.

1.3 Doelstelling van het op te stellen milieueffectrapport (PlanMER)

Het overall doel van het MER is het in beeld brengen van de maximale (milieu)gevolgen van de geboden ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek op verschillende terreinen biedt. Hieruit volgt dat ook de mogelijkheden die via wijzigingsbevoegdheden worden gecreëerd bij de effectbeschrijving beschouwd zullen worden. Hoofddoel daarbij is het in beeld brengen van de milieugevolgen van ontwikkelingen op agrarische bouwpercelen. Op basis van het MER kan het bevoegd gezag een verantwoord besluit nemen over het nieuwe bestemmingsplan. Effectvergelijking vindt plaats door het planalternatief (= het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek) te vergelijken met de referentiesituatie (= de huidige situatie + de autonome ontwikkeling). Het bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek zal samen met het MER door de gemeenteraad van Hilvarenbeek worden vastgesteld.

1.4 Aanleiding en achtergrond nieuw bestemmingsplan Buitengebied

Een van de doelen van de actualisatie is het bereiken van samenhang tussen de diverse gebiedsonderdelen (qua regelgeving en overzicht). Hoofddoel van het bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek is; "een adequaat bestemmingsplan met een goede regeling om de kwaliteiten en waarden te beschermen en waarbij voldoende flexibiliteit aanwezig is om (te verwachten) ontwikkelingen mogelijk te maken. De gewenste ontwikkelingen hebben vooral betrekking op agrarische bouwpercelen. De keuze voor deze ontwikkelingsrichtingen is vervat in de Nota van uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied.

De afgelopen jaren hebben veel veranderingen plaatsgevonden in het buitengebied van Hilvarenbeek. De volgende ontwikkelingen zijn duidelijk zichtbaar: het aantal agrarische bedrijven neemt af, er is sprake van schaalvergroting, het aantal gebruikers van het buitengebied groeit en verandert, de vraag naar nevenactiviteiten groeit. Het huidige bestemmingsplan (vastgesteld d.d. 26 november 1998 en goedgekeurd d.d. 29 juni 1999, 2 januari 2002 onherroepelijk (Kroon)) is onvoldoende flexibel om in deze ontwikkelingen te voorzien. Momenteel bestaat geen eenduidig beleid en kost het toetsen van nieuwe initiatieven en ontwikkelingen evenals het handhaven van de bouw- en gebruiksvoorschriften veel tijd. Het kunnen beschikken over een actueel bestemmingsplan is daarom wenselijk. Besloten is daarom een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied op te stellen.

2 Het voornemen: bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek

2.1 Het bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek

Het plangebied omvat het gehele buitengebied met uitzondering van de kernen Hilvarenbeek, Esbeek, Diessen, Baarschot, Haghorst, Biest-Houtakker, het Safaripark Beekse Bergen, Landgoed De Utrecht en de begraafplaats (zie figuur 2.1). Het gebied kenmerkt zich door een agrarisch cultuurlandschap met een afwisseling van agrarische bouwpercelen met beplanting en verschillende beken. Binnen het plangebied zijn circa 300 agrarische bedrijven gevestigd, waarvan 140 intensieve veehouderijen (figuur 2.2). Het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied vervangt het geldende bestemmingsplannen Buitengebied 1998.

Onderstaande drie redenen kunnen worden genoemd voor de actualisatie van het bestemmingsplan Buitengebied:

Ontwikkelingen in het buitengebied

Het buitengebied is in beweging. Het aantal agrarische bedrijven neemt af. Eigenaren zoeken naar een nieuwe invulling of exploitatie van hun locatie. Het nu geldende bestemmingsplan is verouderd. Daarom kunnen veel wenselijke ontwikkelingen in het buitengebied niet met een eenvoudig procedure worden gerealiseerd. Het nieuwe plan moet ruimte bieden aan gewenste functiewijzigingen naar niet-agrarische functies. De overblijvende agrarische bedrijven willen blijven ontwikkelen en groeien. Met deze groei is in het oude bestemmingsplan onvoldoende rekening gehouden. Het nieuwe plan biedt ruimte aan een duurzame ontwikkeling van de agrarische sector in Hilvarenbeek.

Naast de economische ontwikkeling spelen natuur en landschap een belangrijke rol. De afgelopen jaren is de Ecologische Hoofdstructuur in Hilvarenbeek voor een belangrijk gedeelte aangelegd. Binnen landinrichtingsproject De Hilver zijn daarnaast landschapselementen versterkt en toegevoegd. Deze waarden worden beschermd door het nieuwe bestemmingsplan.

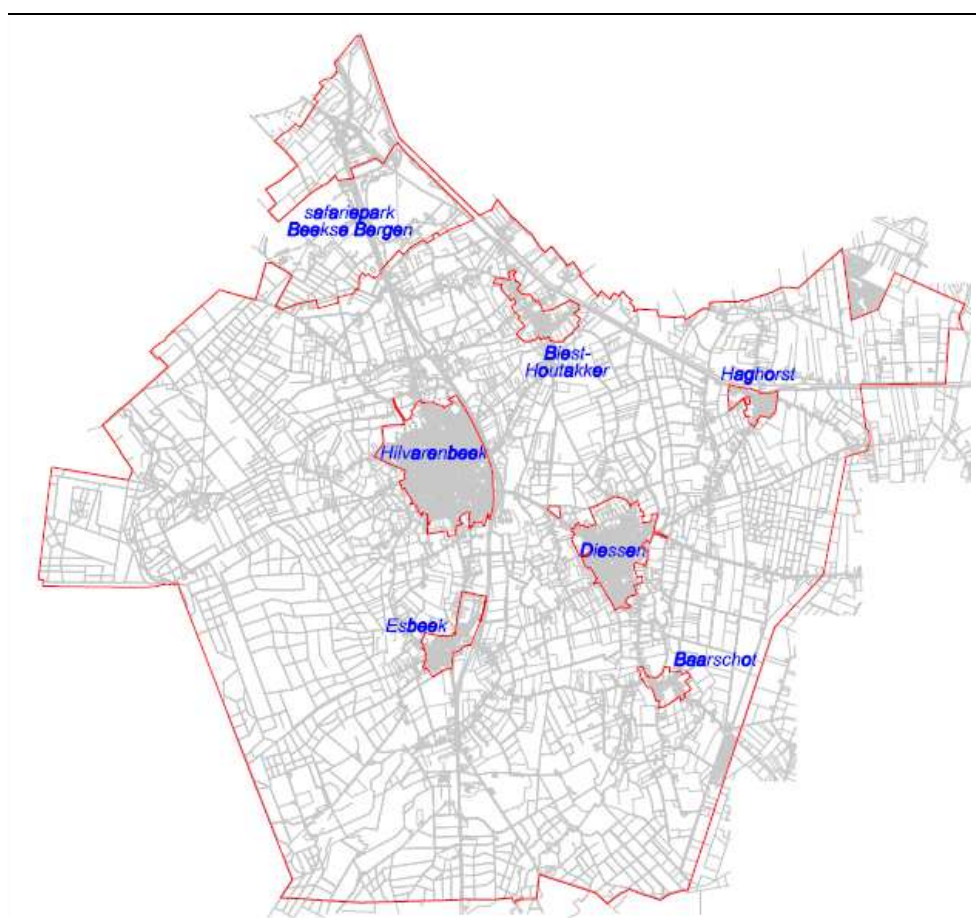
Wet ruimtelijke ordening (Wro)

Het huidige bestemmingsplan is niet digitaal beschikbaar. De Wro zegt dat vanaf 1 juli 2013 alle bestemmingsplannen digitaal beschikbaar moeten zijn. Het nieuwe bestemmingsplan kan straks digitaal worden geraadpleegd.

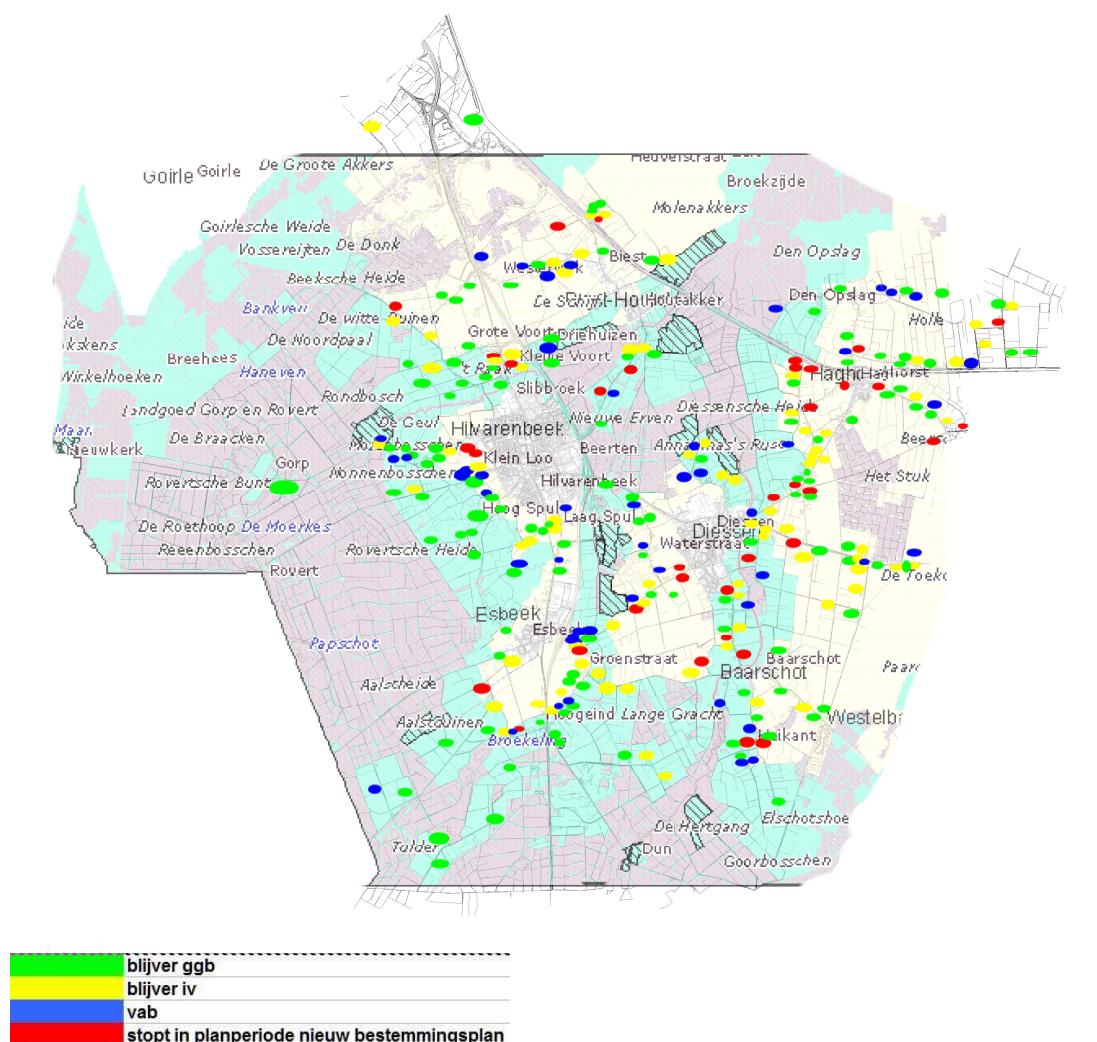
Provinciaal beleid

Vanaf 2010 geldt de provinciale 'Verordening Ruimte' van kracht. Deze provinciale regeling heeft rechtstreeks invloed op het bestemmingsplan: de gemeente krijgt opgelegd waaraan het bestemmingsplan moet voldoen. Bovendien stelt de Verordening dat alle ontwikkelingen in het buitengebied gepaard moeten gaan met een kwaliteitsverbetering van het buitengebied

(landschapsinvesteringsregeling). Voor meer informatie over de provinciale verordening ruimte gaat u naar de site van de provincie Noord-Brabant. (bron: Nota van Uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied).

Figuur 2.1 Plangebied bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek.

Figuur 2.2 Locaties van de bedrijven die zijn gestopt (huidige VAB locaties), de 'stoppers' gedurende de planperiode en de doorgroeiërs IV en grondgebonden bedrijven binnen het plangebied

Uitbreiding bouwblokken

Het milieueffectrapport zal onder meer inzicht geven of de ontwikkelruimte die de veehouderijsector geboden wordt vanuit natuur- en milieuoogpunt aanvaardbaar is. De werkwijze met betrekking tot de uitbreiding van bouwblokken is hieronder vastgelegd (bron: Nota van Uitgangspunten). De nieuwe provinciale Structuurvisie en provinciale Verordening ruimte geeft kaders voor de uitbreiding van bouwblokken van grondgebonden bedrijven en glastuinbouw. De aard en de ligging van het bedrijf spelen hierbij een rol. Voor intensieve veehouderij gelden de kaders van het Reconstructieplan (de integrale zonerings) en de provinciale Verordening Ruimte 2011. Op basis van beide plannen zullen bouwblok uitbreidingen via een wijzigingsbevoegdheid worden geregeld met inbegrip van eventuele noodzakelijke richtlijnen.

Een van deze richtlijnen is voor intensieve veehouderijen / bouwblokken met de bestemming intensieve veehouderij dat uitbreiding van bouwblokken mogelijk is tot 1,5 hectare in het verweings- en landbouwontwikkelingsgebied indien sprake is van een duurzame ontwikkeling op basis van een integrale omgevingstoets. Zo geldt voor intensieve veehouderijbedrijven dat binnen het bouwvlak minimaal 10 % ingericht moet worden voor landschappelijke inpassing van de (nieuwe) bebouwing. Voor de overige agrarische bedrijven geldt dat deze 10 %-eis voor landschappelijke inpassing buiten het bouwvlak mag worden gerealiseerd.

In onderstaande twee tabellen staan de uitbreidingsmogelijkheden samengevat (noot: de tabel is gebaseerd op de Nota van uitgangspunten zoals vastgesteld op 23 juni 2011):

Bedrijfstype > Gebiedstype	Grondgebonden (incl. melkrundvee)	Glastuinbouw buiten doorgroei- /vestigingsgebied	Overig agr. niet - grondgebonden
Groenblauw Kerngebied	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan
Agrarisch gebied	2,0	Max 3 ha. glas	tot 1,5 ha.

Bedrijfstype > Gebiedstype	Intensieve veehouderij
Extensiveringsgebied (primaat Natuur en Kernrand)	Niet toegestaan *4
Verweingsgebied niet DLiv *1	Bestaande rechten *2,3
Verweingsgebied DLiv *1	Uitbreiding tot max. 1,5 hectare *3
Landbouwontwikkelingsgebied	Uitbreiding tot max. 1,5 hectare *3

*1 DLiv: DLiv's zijn locaties met een bestaand agrarisch bouwblok en een zodanige ligging dat het vanuit het oogpunt van ruimte en milieu verantwoord is om ze door te laten groeien tot een bouwblok van 1,5 ha voor intensieve veehouderij. De gemeente Hilvarenbeek stelt nadere duurzaamheidcriteria.

*2 Eenmalige uitbreiding van 15% ten behoeve van dierenwelzijn (wettelijke verplichting) tot 1-1-2013.

*3 Bestaande bouwrechten worden gerespecteerd.

*4 Bouwblok op de muur voor gebouwen t.b.v. huisvesting intensieve veehouderij

De uitbreidingsmogelijkheden voor glastuinbouwbedrijven en intensieve veehouderijen zijn vastgelegd in de Verordening ruimte. De gemeente heeft de verplichting op grond van de Wro om deze over te nemen.

Omschakeling

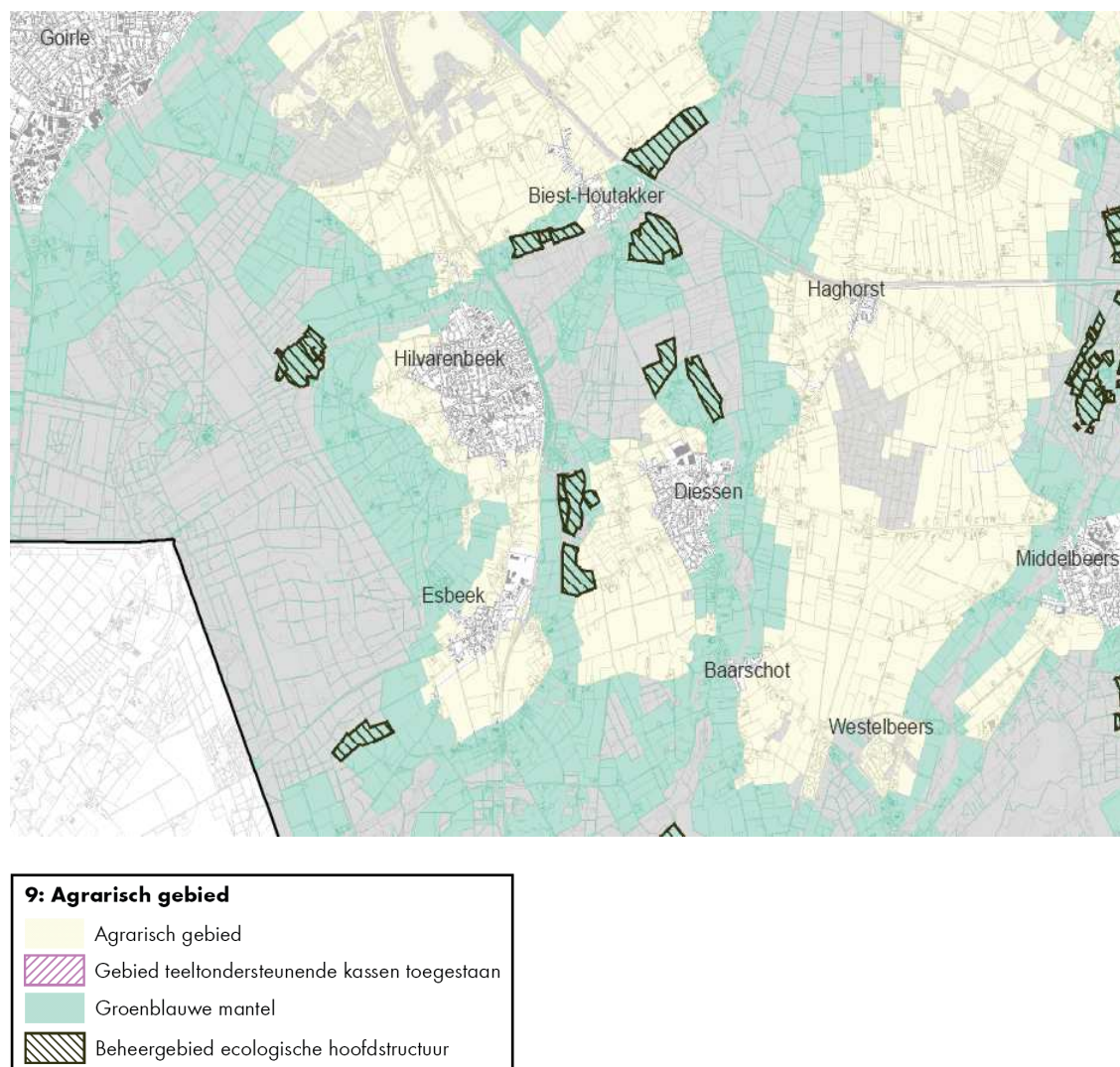
In de Verordening Ruimte wordt onder omschakeling verstaan het geheel of gedeeltelijk overstappen van de ene agrarische bedrijfsvorm naar een andere agrarische bedrijfsvorm dan wel de overstap van niet-agrarisch naar een agrarische bedrijfsvorm. De regeling voor omschakeling (vervanging van één activiteit door een andere activiteit) van een agrarisch bedrijf richt zich vooral op de omschakeling naar grondgebonden landbouw. Dit is in principe altijd mogelijk.

Grondgebonden agrarisch

Omschakeling naar een vorm van grondgebonden agrarisch bedrijf is altijd mogelijk.

Overig-niet-grondgebonden agrarisch (niet zijnde intensieve veehouderij / glastuinbouw)

Omschakeling naar een vorm van overig-niet-grondgebonden agrarisch bedrijf in het Stedelijk zoekgebied en Groenblauw kerngebied wordt niet uitgesloten.

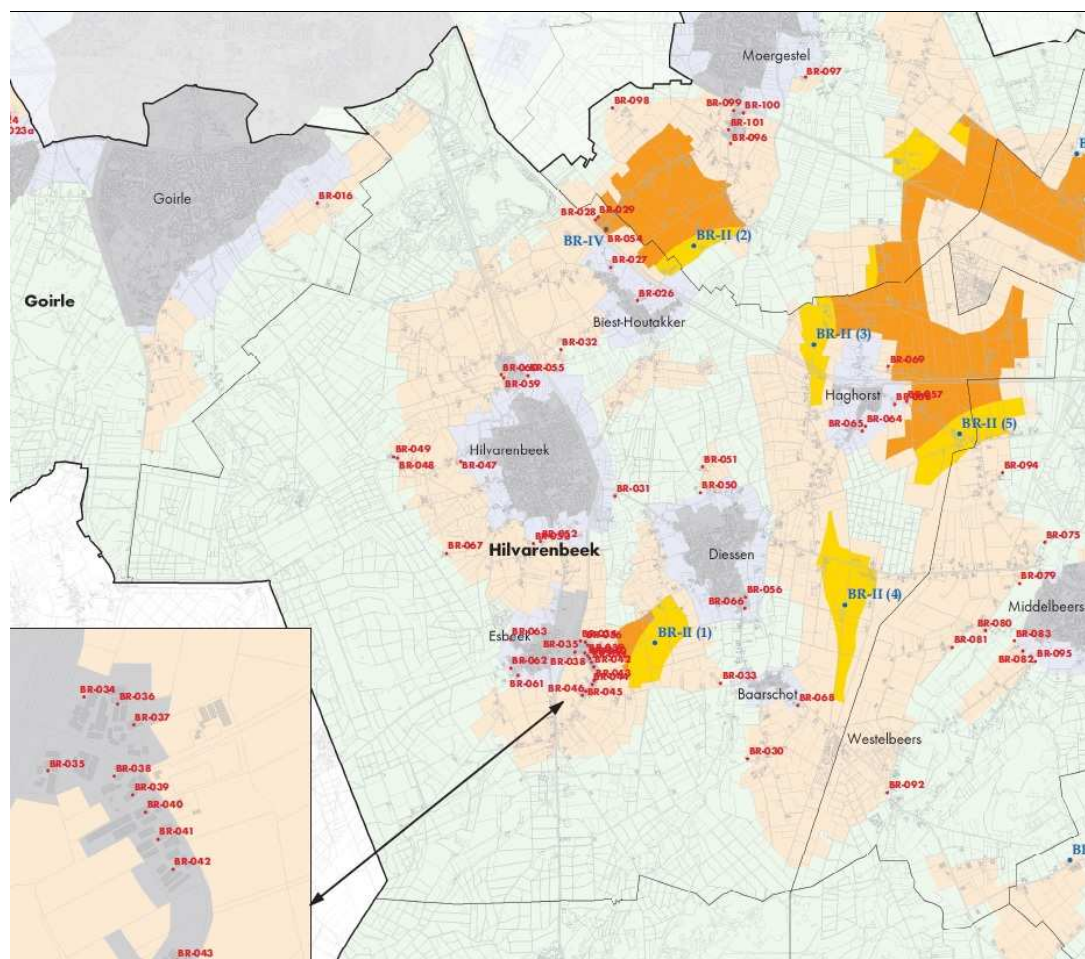
Figuur 2.3 Zonering agrarisch gebied

Intensieve veehouderij

De omschakeling naar intensieve veehouderij wordt met een wijzigingsbevoegdheid geregeld en is slechts toegestaan in landbouwontwikkelingsgebieden (bestaande agrarische bestemmingen) en op duurzame locaties (bestaande agrarische bestemmingen) in verwevingsgebieden. Omschakeling in het LOG naar niet-agrarische functies is in het nieuwe bestemmingsplan niet toegestaan. Op basis van de reconstructie doelen in omschakeling van een niet-agrarische functie naar intensieve veehouderij ontwikkelingen gewenst op een duurzame locatie. De

gemeente Hilvarenbeek wenst deze ruimte te behouden voor 'verplaatsters' uit de eigen gemeente Hilvarenbeek.

In het LOG is het beleid in Hilvarenbeek erop gericht om uitsluitend buitenplans medewerking te verlenen aan de omschakeling van niet-agrarische functies naar IV, indien het verplaatsters betreft uit de gemeente Hilvarenbeek. Omschakeling naar een intensieve veehouderij op bestaande grondgebonden agrarische bestemmingen in het LOG is binnenplans mogelijk op een duurzame locatie. In het extensiveringsgebieden is omschakeling naar iv uitgesloten.

Figuur 2.4 Zoning ontwikkelingsmogelijkheden intensieve veehouderijen (groen/blauw: extensiveringsgebied, zalmkleur: verwevingsgebied, orange: landbouwontwikkelingsgebied

2.2 Doelen en uitgangspunten bestemmingsplan

In de nota van uitgangspunten is voor het bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek een aantal doelen en uitgangspunten geformuleerd. De doelen zijn:

1. Landbouw: behoud en waar mogelijk versterking van de agrarische bedrijvigheid op basis van een integrale omgevingstoets / duurzame locatietoets. Hierbij wordt rekening gehouden met de aanwezige landbouw (agrarische bedrijfsvoering en agrarische bedrijfsontwikkeling), landbouw met een neventak, verbrede landbouw en het reconstructieplan (drie landbouwontwikkelingsgebieden in de gemeente);
2. Bos/Natuur: behoud en waar mogelijk versterking van de ecologische verscheidenheid. Hierbij wordt rekening gehouden met aanwezige soorten en de te realiseren en aanwezige ecologische (hoofd)structuur (water, bosgebieden, natuurgebieden, landschapselementen).
3. Landschap: behoud en waar mogelijk versterking van de landschappelijke identiteit en verscheidenheid, zowel visueel-ruimtelijk als cultuurhistorisch gezien. Hierbij wordt rekening gehouden met de landschappelijke onderlegger van de verschillende deelgebieden.
4. Archeologie / Cultuurhistorie: behoud van archeologische gebieden en cultuurhistorische structuren, clusters en linten, waarbij ook herstel door ontwikkeling plaats moet kunnen vinden.
5. Recreatie: behoud en waar mogelijk versterking van de mogelijkheden voor recreatie en recreatief (mede)gebruik, mede in relatie tot de aanwezige toeristisch-recreatieve infrastructuur (paden, routes, bossen).
6. Water: behoud, herstel en ontwikkeling van het bestaande watersysteem, mede in relatie tot het vasthouden en bergen van gebiedseigen water.

Voor het bereiken van bovenstaande doelen gelden de volgende uitgangspunten:

1. Het scheiden (waar nodig) dan wel het verweven (waar mogelijk) van de verschillende functies in het buitengebied (landbouw, bos, natuur en landschap, evenals recreatie en toerisme);
2. Het reguleren van niet functioneel aan het buitengebied gebonden functies in het primair agrarisch gebied buiten de aanwezige bebouwingsconcentraties (goede zonering van regeling voor vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen en nieuwe economische dragers);
3. Het behouden en waar mogelijk versterken van het landelijke karakter van het buitengebied;
4. Het behouden, versterken en ontwikkelen van aanwezige landschappelijke - en natuurwaarden binnen het plangebied;
5. Stimuleren van de biodiversiteit;

6. Het zo veel mogelijk vasthouden van gebiedseigen water, het terugdringen van verdroging en het bereiken van de algemene waterkwaliteit;
7. Het zo veel mogelijk rekening houden met milieuzoneringen en het bereiken van de algemene milieukwaliteit;

Van bovenstaande doelen/uitgangspunten worden ten behoeve van de milieueffectenstudie toetsingscriteria afgeleid. Deze worden aangevuld met de overige toetsingscriteria. In hoofdstuk 4, tabel 4.1 staan deze weergegeven.

2.3 Relevant beleid en wetgeving

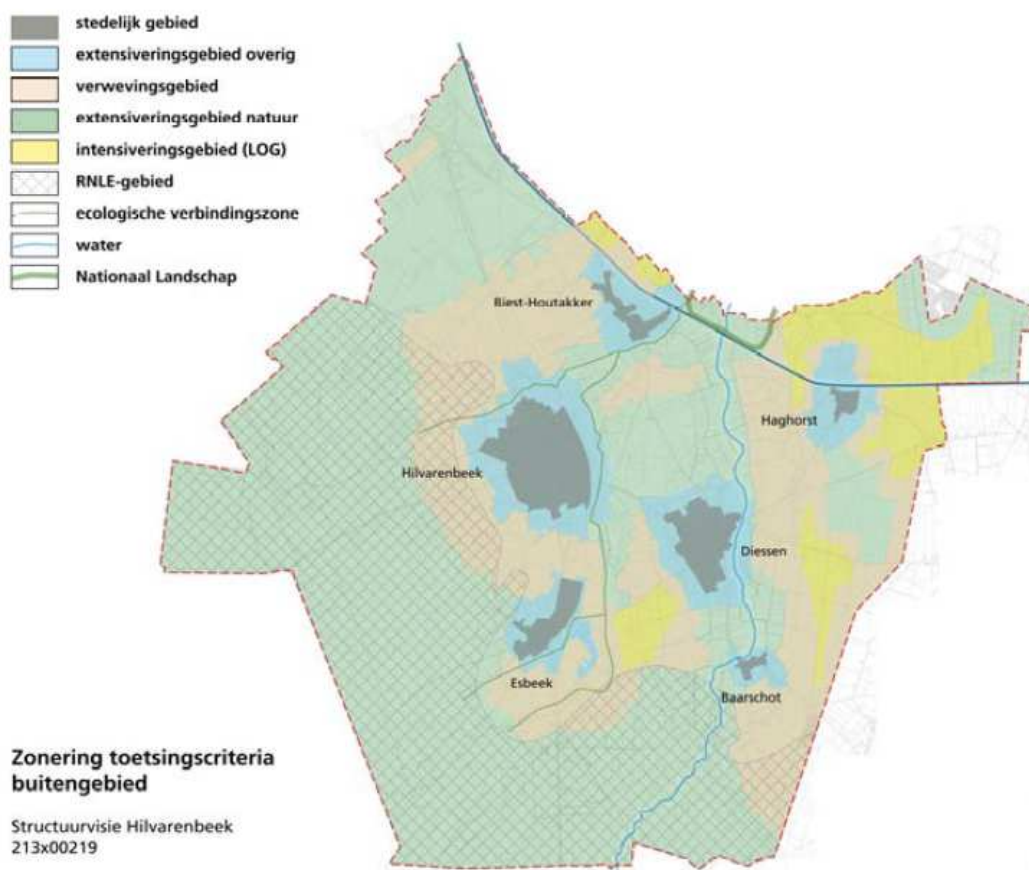
In het MER wordt gebruik gemaakt van diverse integrale en sectorale beleidskaders. Beschreven worden de kaders op nationaal, regionaal en gemeentelijk niveau. Het gaat om:

- Natuurbeschermingswet 1998
- Besluit ammoniakemissie huisvesting en veehouderij (AMvB huisvesting)
- Dierenwelzijnswetgeving
- Wet geurhinder en veehouderij en Wet Luchtkwaliteit
- Verordening Ruimte (Provincie Noord-Brabant)
- Verordening Stikstof en Natura2000 (Provincie Noord-Brabant)
- Gemeentelijke geurverordening / Gebiedsvisie
- Gemeentelijke structuurvisie
- Gemeentelijke archeologische waardenkaart
- Nota van Uitgangspunten bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek, vastgesteld d.d. 23 juni 2011

In bijlage 2 is een lijst opgenomen van de overige beleidskaders waarmee in het MER rekening wordt gehouden.

2.3.1 Verordening ruimte provincie Noord-Brabant 2011

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) wordt weergegeven hoe provincies invulling kunnen geven aan het provinciale ruimtelijke beleid. De provincie Noord-Brabant heeft in dat kader de Verordening ruimte vastgesteld. De onderwerpen die in de verordening worden genoemd komen uit de Structuurvisie. Op 8 maart 2011 is deze in werking getreden. In de Verordening ruimte is in artikel 3.3.5 bepaald dat nieuwvestiging van intensieve veehouderijen niet is toegestaan, ook niet in de landbouwontwikkelingsgebieden. De uitbreiding van bouwvlakken van bestaande intensieve veehouderijen is wel toegestaan tot een oppervlakte van maximaal 1,5 hectare. In de Verordening ruimte worden verwevingsgebieden, extensiveringsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden onderscheiden.

Figuur 2.5 Zonering van het landelijk gebied (Bron; Structuurvisie Hilvarenbeek)

2.3.2 Verordening Stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant (2010)

Een overmaat aan ammoniak is een groot probleem bij de implementatie van Natura 2000. Dit speelt voornamelijk in dichtbevolkte gebieden, waarin kwetsbare natuur en bijvoorbeeld veehouderijen dicht bij elkaar liggen. In het overgrote deel van de gebieden bevinden zich gevoelige habitats (leefgebieden van planten en dieren). Met de verordening wil de provincie een balans vinden tussen de bescherming van waardevolle natuur enerzijds en ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds. De Verordening Stikstof en Natura 2000 is van toepassing op alle veehouderijbedrijven in de provincie Noord-Brabant. De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen. Ook gelden er voorwaarden aan het salderen van de uitstoot van ammoniak, via een provinciale depositiebank. Uitvoering van de verordening leidt tot een daling van de uitstoot van ammoniak vanuit de veehouderij en geeft duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling.

De Verordening stelt aan veehouderijen de eis dat nieuwe stallen met behulp van de laatste emissiereducerende technieken worden gebouwd en de eis dat deze bedrijven in 2028 gemiddeld aan BBT++ voldoen. Hierdoor zal de algehele ammoniakemissie van veehouderijen afnemen en zal hierdoor minder depositie op Natura2000-gebieden plaatsvinden.

Kenmerk R001-1207881BGE-iap-V02-NL

3 Alternatieven en referentiesituatie

Het bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek richt zich hoofdzakelijk op kwaliteitsverbeteringen en ontwikkelingen op bestaande agrarische bouwpercelen van veehouderijbedrijven. Onderscheidende alternatieven of scenario's zullen hierop worden toegespitst. In dit hoofdstuk worden mogelijke alternatieven of scenario's belicht en staat weergegeven wat onder de referentiesituatie wordt verstaan.

3.1 Referentiesituatie

In het MER wordt invulling gegeven aan de vereisten die voortvloeien uit de Natuurbeschermingswet en Wet milieubeheer. De referentiesituaties die gehanteerd worden voor de effectbeschouwingen zijn echter voor beide kaders verschillend. De referentiesituatie voor de Natuurbeschermingswet is het huidige, feitelijke gebruik. Deze gegevens kunnen uit de provinciale database gegenereerd worden. De referentiesituatie die in het MER van belang is, is de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling wordt inzichtelijk gemaakt door aan te haken bij vigerende bestemmingsplannen, trends en vastgesteld beleid. Het gaat specifiek om toekomstig zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden, evenals generieke, planoverstijgende ontwikkelingen, zoals normen die voortvloeien uit het Besluit Huisvesting (voor veehouderijbedrijven) of het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit.

3.2 Scenario/alternatiefontwikkelingen

De effecten van veehouderijbedrijven zullen aan de hand van verschillende stappen c.q. scenario's in beeld worden gebracht (zie hieronder). Deze scenario's kunnen aanleiding geven over te gaan tot het formuleren van alternatieven.

We zien de volgende stappen / scenario's:

- Genereren van het kaartbeeld van de feitelijke situatie met behulp Web BVB⁴. E.e.a. in nauwe samenspraak met de gemeente.
- Via een correctieslag (door de gemeente zelf uitgevoerd) worden de meest recente wijzigingen doorgevoerd in het overzicht en het uiteindelijke kaartbeeld (stoppers uitzetten, laatste uitbreidingen toevoegen, etc.). Hiermee wordt de feitelijke situatie bereikt die nodig is als referentiesituatie voor de Natuurbeschermingswet
- Bepalen kaartbeeld autonome ontwikkeling: m.n. doorvoeren van emissiereducerende maatregelen als gevolg van vereisten Besluit huisvesting. Dit is in feite de autonome ontwikkeling die samen met de huidige situatie (= referentiesituatie) nodig is voor de effectvergelijking in het MER

⁴ Web-bestand veehouderij bedrijven

- Scenario worstcase (maximaal mogelijke gevolgen), inclusief rekenschap Verordening Stikstof en Natura 2000: opvullen maximale ontwikkelruimte veehouderijen. Dat is inclusief de ontwikkelruimte die via toepassen wijzigingsbevoegdheden geboden wordt. De emissiereductiegetallen uit de Verordening Stikstof en Natura 2000 worden daarbij betrokken. Het bijbehorende (depositie)beeld confronteren met de bestaande milieugebruiksruimte en trekken conclusies
- Nu worden de bedrijven eruit gefilterd waarvan bekend is dat ze gaan stoppen: bijvoorbeeld op basis van bedrijfsontwikkelingsperspectieven.
- Aan de hand van de depositiecontour behorend bij bovenstaande stappen kan worden bepaald of sprake is van toename of afname van stikstofdepositie binnen (een van) de Natura2000-gebieden
- Als sprake is van een afname of gelijkblijvend depositieniveau dan is aangetoond dat het bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek wat betreft het aspect stikstof uitvoerbaar is
- Als sprake is van (lokale) toenames van stikstofdepositie worden die overschrijdingslocaties onderwerpen aan een nadere ecologische analyse → immers, niet iedere overschrijding van de kritische depositiewaarde heeft een significant negatief effect tot gevolg! (hier is jurisprudentie over). Het resultaat van deze ecologische analyse kan zijn: significant negatieve effecten zijn ondanks de overschrijding niet aan de orde, of er is sprake van significant negatieve effecten
- In dat laatste geval bestaat de mogelijkheid 'bestemmingsplantechnisch' aan de knoppen te draaien om de situatie uit oogpunt van de Natuurbeschermingswet aanvaardbaar te krijgen. Dat kan zijn via toepassen verdergaande emissiereductietechnieken (BBT++), via een fysieke zonering met daaraan gekoppelde specifieke ontwikkelmogelijkheden voor veehouderijbedrijven: hier zit een duidelijk interactiemoment tussen m.e.r.-traject, bestemmingsplan en passende beoordeling. Deze laatste stap na de scenario's betreft alternatiefontwikkeling. Hoe deze precies vorm krijgt komt aan bod in het milieueffectrapport.
- Als de uitkomsten daartoe aanleiding geven, een overzicht van flankerend beleid / mogelijkheden om negatieve effecten te verzachten dan wel weg te nemen

De overige ontwikkelingen, zoals die betreffende verbreding van de landbouw en kwaliteitsslagen binnen de recreatieve sector, zullen niet via scenario's worden beschouwd. Van deze ontwikkelingen zal een inschatting van de (milieu)gevolgen worden gegeven als hier maximaal op wordt ingezet.

4 Het beoordelingskader

In dit hoofdstuk staat de reikwijdte en het detailniveau van het MER weergegeven. De verschillende milieuaspecten worden belicht evenals de bijbehorende toetsingscriteria.

4.1 Reikwijdte van het planMER

De reikwijdte van het planMER wordt feitelijk bepaald door de grenzen van het bestemmingsplan buitengebied Hilvarenbeek. Dit noemen we het plangebied. De mogelijke effecten zullen voornamelijk optreden binnen het plangebied. Daarnaast kunnen effecten optreden op gebieden buiten het plangebied, bijvoorbeeld Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot de Ecologische Hoofdstructuur buiten het plangebied. De gebieden buiten het plangebied noemen we het studiegebied. Het plangebied en studiegebied vormen de fysieke reikwijdte van het planMER. In het bijzonder ontwikkelingen binnen de landbouw- en recreatiesector zullen leiden tot effecten. Thema's als natuur en landschap en cultuurhistorie zijn daarbij belangrijk.

4.2 Stikstof versus natuur

In het PlanMER wordt in beeld gebracht of emissie van stikstof door veehouderijen in het plangebied leidt tot een toename van stikstofdepositie binnen omliggende Natura 2000-gebieden (ook die in België). Als dat aan de orde is wordt bepaald welke ontwikkelruimte wel aanvaardbaar is vanuit milieuoptiek. Streven is in ieder geval dat geen sprake is van toename van stikstofdeposities binnen Natura 2000-areaal als gevolg van de uitvoering van het Bestemmingsplan buitengebied. De scenario's en alternatieven aan de hand waarvan deze effecten inzichtelijk worden gemaakt, worden doorgerekend binnen de rekenmodule OPS.

In het planMER zullen de effecten van stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden en EHS worden beschreven. De volgende zaken zullen worden behandeld:

- Welke voor verzuring gevoelige natuur in en direct om het plangebied ligt
- De bestaande toestand van de natuur
- De bestaande stikstofdepositie (achtergronddepositie)
- De kritische depositiewaarden van de natuur
- De toename van de stikstofdepositie op natuur door ontwikkelingen die het bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek mogelijk maakt (dit wordt deels ingevuld bij de scenario-ontwikkeling en bijbehorende effectbeschrijving)
- De cumulatieve effecten van alle stikstofdeposities op de natuur

4.3 Detailniveau

Het detailniveau sluit aan bij het detailniveau van het plan: het bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek. Dat betekent dat effecten veelal op hoofdlijnen in beeld worden gebracht, dit vanwege het 'hoofdlijnen' karakter van het plan. De effecten van stikstof om Natura 2000-gebieden worden wel gedetailleerd in beeld gebracht. Rekenresultaten helpen hierbij (output rekenmodule OPS). De overige thema's worden kwalitatief beschouwd. In onderstaande tabel 4.1 staan de te beschouwen thema's, de bijbehorende beoordelingsaspecten en –criteria weergegeven. Deze zijn - zoals aangegeven in paragraaf 2.2 - deels afgeleid van de doelen en uitgangspunten zoals geformuleerd in de Nota van Uitgangspunten.

Tabel 4.1 De thema's die worden beschouwd inclusief de beoordelingscriteria

Funcie / thema	Relevante te beschouwen aspecten*	Beoordelingscriteria
<ul style="list-style-type: none"> • Landbouw (veehouderijbedrijven) • (Verblijfs)recreatie • Werken / wonen • Overige thema's 	• Natuur	Behoud en waar mogelijk versterking van de ecologische verscheidenheid (Natura 2000-gebieden, Beschermde natuurmonumenten, EHS en soorten)
	• Landschap	Behoud en waar mogelijk versterking van de landschappelijke identiteit en verscheidenheid in de verschillende deelgebieden, zowel visueel-ruimtelijk als cultuurhistorisch gezien. Behoud en herstel van archeologische gebieden en cultuurhistorische structuren, clusters en linten
	• Cultuurhistorie / archeologie	Behoud, herstel en ontwikkeling van het bestaande watersysteem, mede in relatie tot het vasthouden en bergen van gebiedseigen water. Zo veel mogelijk vasthouden van gebiedseigen water, terugdringen van verdroging en het bereiken van de algemene waterkwaliteit
	• Water en bodem	Overschrijdingen grenswaarden thema's geluid, geur, luchtkwaliteit.
	• Woon- en leefmilieu	Toename / afname hinder, knelpunten binnen verkeersstructuur
	• Verkeer	

* Getoetst zal worden aan de (indien beschikbare) aanwezige beleidsdocumenten en daarin vervatte doelen en aan bestaande wet- en regelgeving per aspect

4.4 Wijze van effectwaardering

De te verwachte effecten worden in tabellen gewaardeerd (gescoord). Hierbij worden de volgende waarderingen onderscheiden:

-	negatief effect
0/-	licht negatief effect
0	geen effect (neutraal)
0/+	licht positief effect
+	positief effect

4.5 Inhoudelijke vereisten MER

De inhoudelijke eisen waaraan het MER moet voldoen zijn vastgelegd in artikel 7.7 (m.e.r.-plichtige plannen) van de Wm. De inhoudsvereisten zijn:

- **Doel:** een beschrijving van wat met de voorgenomen activiteiten wordt beoogd
- Voorgenomen activiteiten & alternatieven: een **beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven** daarvoor, inclusief de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven. In het geval van een m.e.r.-plichtig besluit ook een beschrijving van de wijze waarop de voorgenomen activiteit zal worden uitgevoerd
- **Relevante plannen & besluiten:** in het geval van een m.e.r.-plichtig plan een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven. In het geval van een m.e.r.-plichtig besluit een aanduiding van dit besluit (of besluiten) en een overzicht van de eerder genomen beslissingen van bestuursorganen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven
- **Huidige situatie & autonome ontwikkeling:** een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, en van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen
- **Effecten:** een beschrijving van de gevolgen voor het milieu die de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven kunnen hebben, inclusief een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven
- **Vergelijking:** een vergelijking van de beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en elk van de in beschouwing genomen alternatieven
- **Mitigerende & compenserende maatregelen:** een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen
- **Leemten in informatie:** een overzicht van de leemten in de beschrijvingen van de bestaande toestand van het milieu en de gevolgen voor het milieu als gevolg van het ontbreken van de benodigde gegevens

- Samenvatting: **een samenvatting** die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven.

4.6 Opbouw Milieueffectrapport

Twee hoofdbouwstenen kunnen worden onderscheiden, namelijk deelrapport 1 en deelrapport 2. Samengevoegd vormen deze twee delen het uiteindelijke MER.

Deelrapport 1 bevat een beschrijving van de huidige situatie en de referentiesituatie, de beschrijving van het plan en de alternatieven (scenario's). De referentiesituatie betreft de situatie die het gevolg is van autonome ontwikkelingen op basis van vigerende beleidskaders en trends. *Deelrapport 2* bevat de verschillende effectbeschrijvingen en de effectvergelijking gevolgd door een slotconclusie.

4.7 Thema's die aan de orde komen

Natuur

In het buitengebied zijn verschillende natuurwaarden geleden met verschillende beschermingsregimes. Binnen het plangebied valt een deel van het Natura2000 gebied 'Kempenland'. Dit gebied wordt gekenmerkt door een flink aantal heidegebieden zoals de Roversche heide, de Mispelindse heide en de Spreeuwelsche heide. Ook zullen mogelijke effecten op Natura2000-gebieden buiten het plangebied in beeld worden gebracht, zoals 'Kampina en Oisterwijkse Bossen en Vennen' (gemeente Oisterwijk) en 'Regte Heide en Rielse Laag' (gemeente Goirle), alsmede het in België gelegen Natura2000-gebied 'Arendonk, Merksplas, Oud-Turnhout, Ravels en Turnhout'⁵.

Beoordelingsaspect

- Mate van aantasting / herstel van de Natura 2000-gebieden, kwaliteitsvermindering/verbetering EHS en Beschermde natuurmonument (Hildsven gelegen in de gemeente Oisterwijk), invloeden op soorten (Flora en Fauna)

Landschap

Het landschap van de gemeente Hilvarenbeek wordt gekenmerkt door een oud agrarisch cultuurhistorisch landschap. Op een flink aantal plaatsen heeft ruilverkaveling plaatsgevonden. Kleinschalige bosschages en kronkelende beekjes zijn nog aanwezig waar de ruilverkaveling niet is uitgevoerd. Een groot landschappelijk element binnen de gemeente is verder het landgoed De Utrecht.

⁵ Andere Natura2000 gebieden liggen op ruimte afstand van de gemeente, effecten zijn derhalve niet te verwachten

Beoordelingsaspect

- Mate van aantasting of versterking van de landschappelijke identiteit, het landelijke karakter en verscheidenheid in de verschillende deelgebieden, zowel visueel-ruimtelijk als cultuurhistorisch gezien.

Cultuurhistorie en archeologie

De gemeente Hilvarenbeek heeft een rijke cultuurhistorische geschiedenis. Hilvarenbeek behoort tot een variant van de esdorpen, zoals die op de oude hoge akkercomplexen voorkomt. De bewoners leven in buurtschappen die verspreid over het landschap zijn gelegen. Rond de buurtschappen bevinden zich kleine akkers. In één van de buurtschappen worden kerken en andere voorzieningen gebouwd. Rondom de oude hoge akkercomplexen kon men goed boeren, mede door de aanwezigheid van de nattere beekdalen.

Beoordelingsaspect

- Aantasting / behoud waardevolle cultuurhistorische structuren, clusters en linten
- Aantasting / behoud van de archeologische waarden

Water en bodem

Het grondwatersysteem omvat infiltratiegebieden, intermediaire gebieden en kwelgebieden. Het oppervlaktewatersysteem omvat hoofdwaterlopen en haarvaten. Verder liggen in het plangebied open wateren in de vorm van plassen en vennen / poelen. Het beschreven watersysteem en waterbeleid vormen uitgangspunt voor het plan. Voorts volgt uit het reconstructieplan beschermingsbeleid voor de bescherming van natte natuurparels.

Beoordelingsaspect

- Negatieve dan wel positieve effecten op het bestaande watersysteem mede in relatie tot vasthouden en bergen van gebiedseigen water. Mate van verdroging en bereiken van algemene waterkwaliteit.

Verkeer

De rijksweg A58 is de belangrijkste hoofdroute om de gemeente noordelijk te bereiken. Daarnaast zorgt de N269 van noord naar zuid de belangrijkste ontsluiting. Aan de zuidkant van het plangebied ligt de N395. Voor de functies in het landelijk gebied zijn met name de secundaire wegen van belang. Het zijn de wegen die primair zijn aangelegd voor de uitoefening van het landbouwkundig gebruik.

Beoordelingsaspect

- Verandering in de verkeersstromen en verkeersveiligheid als gevolg van verschillende ontwikkelingen

Woon- en leefmilieu

Diverse ontwikkelingen, waaronder die op agrarische bouwpercelen kunnen gevolgen hebben voor geluid, geur en luchtkwaliteit. Deze drie thema's worden in het MER beschouwd. Met betrekking tot geur, in het MER zal in beeld gebracht worden of het aantal geurgehinderden wijzigt en welke consequenties de uitvoering van het bestemmingsplan Buitengebied heeft of bestaand geurbeleid (verordening en gebiedsvisie).

Beoordelingsaspect

- Toe- / afname geurgehinderden, verbetering/verslechtering van woon- en leefklimaat (cumulatieve geurbelasting), geluidhinder en fijnstof

Kenmerk R001-1207881BGE-iap-V02-NL

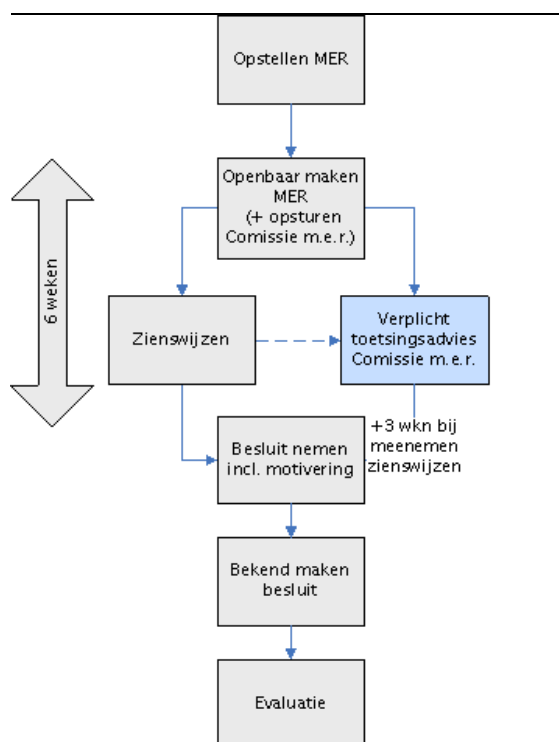
5 Verdere besluitvormingsprocedure

5.1 Algemeen

Het MER en het Ontwerpbestemmingsplan Buitengebied zullen gezamenlijk ter visie worden gelegd. Tijdens de ter visielegging (voor de duur van zes weken) is het mogelijk om schriftelijk of mondeling op beide documenten zienswijzen in te dienen. De Commissie voor de m.e.r. (Cie m.e.r.) zal in deze periode haar toetsingsadvies uitbrengen dat mede gebaseerd is op het advies over de richtlijnen dat de Cie m.e.r. gaf over dit startdocument (advies over de reikwijdte en het detailniveau). Het bevoegd gezag kan dit advies overnemen. Tevens zal het bevoegd gezag in haar besluit motiveren hoe met het MER rekening is gehouden en hoe en wanneer de te nemen maatregelen geëvalueerd gaan worden.

5.2 De M.e.r.-procedure

Het MER bevat het onderzoek naar de milieueffecten die voortkomen uit het bestemmingsplan. De Uitgebreide m.e.r.-procedure is van toepassing (art. 7.9 Wet milieubeheer). In onderstaande figuur staat die schematisch weergegeven.

Figuur 5.1 Milieueffectprocedure (Commissie voor de m.e.r.). In de bijlage is het schema gedetailleerd weergegeven

Bijlage

1

Procedure m.e.r.

Uitgebreide m.e.r.-procedure

Mededeling van het project
Als het bevoegd gezag niet zelf de initiatiefnemer is dan deelt de initiatiefnemer schriftelijk aan het bevoegd gezag mede dat hij een activiteit wil ondernemen waarvoor de uitgebreide m.e.r.-plicht geldt.

Openbare kennisgeving
Het bevoegde gezag geeft er kennis van dat het een besluit aan het voorbereiden is, waarvoor de uitgebreide besluit-m.e.r. procedure geldt.

Raadpleging en inspraak over reikwijdte en detailniveau
Een ieder kan zienswijzen over het voornemen indienen conform de Awb.
Het bevoegd gezag raadpleegt de betrokken overheidsorganen over de reikwijdte en detailniveau van het MER. Raadplegen van de Commissie m.e.r. is facultatief.

vormvrij

Advies Reikwijdte en detailniveau
Als het bevoegd gezag niet zelf de initiatiefnemer is, geeft het bevoegd gezag advies over de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER. Dit moet binnen zes weken nadat de mededeling is ontvangen

Milieueffectrapportage (MER)
De initiatiefnemer stelt een MER op.

Kennisgeving en ter inzagelegging MER en ontwerpplan of aanvraag / (voor-)ontwerpbesluit
Het bevoegd gezag geeft kennis van het MER en ontwerpplan of aanvraag / het (voor-)ontwerpbesluit en legt beide ter inzage

Inspraak
Een ieder kan zienswijzen indienen op het MER en het ontwerpplan of aanvraag / het (voor-)ontwerpbesluit conform de Awb.

6 weken

Advisering door de Commissie m.e.r.
De Commissie m.e.r. brengt advies uit over het MER binnen de termijn die ook voor de zienswijzen geldt.

Vaststelling van het plan of besluit en bekendmaking
Het bevoegde gezag stelt het plan vast of neemt een definitief besluit. Daarbij geeft het aan hoe rekening is gehouden met milieugevolgen, inspraakreacties en adviezen. Het plan of besluit wordt bekendgemaakt.

Evaluatie
Evaluatie van de werkelijke optredende milieueffecten.

Bijlage

2

Beleid

INVENTARISATIE VAN BELEID bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek**Rijk**

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (ontwerp, 2011)
Besluit algemene regels ruimtelijke ordening / AMvB Ruimte (2011)
AMvB Buisleidingen (2011)
Waterwet (2009)
Wet op de archeologische monumentenzorg (2007)
Agenda Vitaal Platteland (2004)
Flora en Faunawet (2002)
Natuurbeschermingswet 1998
Besluit ammoniakemissie huisvesting en veehouderij (AMvB huisvesting)
Dierenwelzijnswetgeving
Wet geurhinder en veehouderij en Wet Luchtkwaliteit

Provincie

Verordening Ruimte (Provincie Noord-Brabant)
Verordening Stikstof en Natura2000 (Provincie Noord-Brabant)

Gemeente

Gemeentelijke geurverordening
Gemeentelijke structuurvisie
Gemeentelijke archeologische waardenkaart (in de maak)
Nota van Uitgangspunten bestemmingsplan Buitengebied Hilvarenbeek (vastgesteld op 23 juni 2011)